

G 428

STANDARDIZACIJA

Bilten JUGOSLOVENSKOG ZAVODA ZA STANDARDIZACIJU

7

Izdavač
JUGOSLOVENSKI ZAVOD ZA STANDARDIZACIJU
Beograd, Cara Uroša 54

Odgovorni urednik
Slavoljub Vitorović, dipl. inž.

SADRŽAJ

	<i>Strana</i>
<i>V. Korenić, dipl. inž. — Informacija o uvođenju standardizacije u Etiopiji.....</i>	161
<i>S. Stojković, dipl. inž. — Osvrt na rad Tehničkog komiteta ISO/TC 102 — železne rude.....</i>	164
<i>Anotacije predloga standarda iz oblasti:</i>	
— čelika za lance	167
— tehnike zavarivanja metala	167
— dizalica	167
— rashladne tehnike	167
— šinskih vozila	168
— bakra i bakarnih legura	168
<i>Međunarodna standardizacija:</i>	
— Primljena dokumentacija	169
— Kalendar zasedanja	171

INFORMACIJA O UVOĐENJU STANDARDIZACIJE U ETIOPIJI*

Predgovor

Etiopija ima dugu istoriju kojom može da se ponosi. Na svom početku etiopska zajednica cvetala je u aksumitskoj civilizaciji koja je postigla visok stepen razvoja i pružila vidne dokaze svog stvaralaštva. U Srednjem veku došlo je do razvoja kulturnog bogatstva stvaranjem remek-dela arhitekture i amharske književnosti.

Etiopija je sačuvala svoju nezavisnost kroz tešku i ogorčenu borbu. Njeni kontakti sa spoljnim svetom bili su dugo vremena presečeni, ona je bila izolovana što je ostavilo dubokog traga.

U toj zemlji stvarana su mala lokalna tržišta i nije bilo stimulacije za okrupnjavanje proizvodnje. Danas je njen položaj znatno povoljniji. Etiopija je zemlja u razvoju i ona učestvuje u međunarodnom životu kako ekonomskom tako i političkom. Godišnja stopa industrijskog razvoja u toj zemlji u stalnom je porastu.

Adis Abeba nije samo glavni grad Etiopije nego i sedište Afričke ekonomske komisije Ujedinjenih nacija (ECA) i Organizacije afričkog jedinstva (OAU). Etiopija zauzima površinu od 1,222.000 km² i ima preko 24 miliona stanovnika.

Usvajanje planske privrede

Etiopska vlada sprovodi sistem planiranja u razvoju svoje privrede. Sada je u toku primena Trećeg petogodišnjeg plana razvoja 1968/69—1972/73, čiji su glavni ciljevi: što brži porast i razvoj privrede u celini, porast životnog standarda podizanjem dohotka po stanovniku, stvaranjem čvršćih temelja za trajan i brz porast i razvoj privrede u toku sledećeg petogodišnjeg plana proširenjem baze za prosvetavanje stanovništva, a naročito stvaranje stručnih kadrova, boljim upoznavanjem prirodnih bogatstava i poboljšanjem administrativnog aparata, i najzad postepeno poboljšanje raspodele dohotka.

* Ovu informaciju je dostavio Vladimir Korenić, dipl. inž. koji se nalazi u Etiopiji u svojstvu savetnika UNIDO (Organizacije Ujedinjenih nacija za industrijski razvoj) za standardizaciju pri Ministarstvu trgovine i industrije u Adis Abebi. V. Korenić je privremeno u Etiopiji inače je bio dugogodišnji saradnik ovoga Zavoda gde je više godina vodio sektor za međunarodnu saradnju a zatim sektor za drvnu industriju i šumarstvo.

Potreba uvođenja standardizacije

Uzevši u obzir ciljeve standardizacije i koristi koje se mogu postići njenom primenom, Treći privredni plan sadrži i odredbu o uvođenju standardizacije i kontrole kvaliteta proizvoda. U tim naporima, naročita pažnja treba da bude usredsređena na eksportne proizvode u cilju poboljšanja platnog bilansa sa inostranstvom.

Tehnička pomoć Ujedinjenih nacija

U cilju sprovođenja potrebnih studija i preduzimanja zakonodavnih i organizacionih mera radi izvršenja ovih zadataka, na zahtev etiopske vlade, Organizacija Ujedinjenih nacija za industrijski razvoj (UNIDO) obezbedila je traženu tehničku pomoć angažovanjem odgovarajućeg stručnjaka-standardizera po raspisanom međunarodnom konkursu. Ova tehnička pomoć od bitne je važnosti za izvršenje navedenih zadataka, a aktivnost i postignuti rezultati izneti su u daljem tekstu.

Napominje se, da je svrha UNIDO-a unapređenje industrijskog razvoja i podsticanje mobilisanja nacionalnih i međunarodnih sredstava u cilju pomažanja, unapređenja i ubrzanja industrijalizacije zemalja u razvoju.

Pripreme za osnivanje nacionalnog tela za standardizaciju

Ministarstvo trgovine i industrije, u cilju sprovođenja potrebnih priprema, oformilo je najpre Odeljenje za standardizaciju sa zadatkom da izvrši potrebne studije i pripremi zakonodavne mere za osnivanje nacionalnog zavoda za standardizaciju. Odeljenje je, uz navedenu tehničku pomoć UNIDO pripremio nacрте Uredbe o osnivanju Etiopskog zavoda za standardizaciju kao i Zakona sa odgovarajućim ovlašćenjima, a takođe i nekih drugih pratećih i internih propisa i uputstava. Pored toga, Odeljenje je radilo i na pripremi prvih grupa predloga etiopskih standarda.

Osnivanje Etiopskog zavoda za standardizaciju

Na bazi podnetog revidiranog predloga, etiopska vlada je — uz Carevo odobrenje — konačno rešila da uvede standardizaciju u zemlji, pa je 29. sep-

tembra 1970. objavljena Uredba o osnivanju Etiopskog zavoda za standardizaciju (ESI). Time je stvorena osnova za organizovanje Zavoda i početak njegovog rada. ESI je samostalna ustanova etiopske vlade sa ciljem da donosi etiopske standarde (ES) koji mogu biti obavezni i neobavezni, da obezbeđuje primenu standarda, uvede znak usaglašenosti proizvoda sa standardima i stara se o unapređenju standardizacije i kontrole kvaliteta u zemlji.

Obrazovanje i rad Saveta za standardizaciju

Savet za standardizaciju (Standards Board) je rukovodeće telo ESI sastavljeno od 9 članova-predstavnik najzainteresovanijih ministarstava, zatim univerziteta kao i Trgovinske komore, sa Ministrom trgovine i industrije, odnosno njegovim delegatom, na čelu.

Odmah posle njegovog formiranja, Savet je u periodu od novembra 1970. do kraja aprila 1971. održao četiri sastanka na kojima je usvojio i odobrio sledeća dokumenta: referat o osnovnim pojmovima standardizacije, njenim ciljevima, koristima od njene primene i dosadašnjem razvoju, zatim nacrt budžeta za 1971/72, Pravilnik o dužnostima i funkcijama ESI sa njegovom organizacionom shemom, Pravilnik o radu ESI na pripremi i objavljivanju etiopskih standarda (ES), Poslovnik o radu Saveta ESI, Poslovnik o osnivanju i radu tehničkih komiteta, Uputstvo o oformljenju i formulisanju ES, Uputstvo o klasifikaciji i numerisanju ES, Referat o prioritetima i opštem planu rada, Program rada 1970/71, kao i Finansijsko-administrativni pravilnik.

Savetu su takođe podneti na razmatranje i saglasnost nacrti Pravilnika o objavljivanju etiopskih standarda i Pravilnik o znaku usaglašenosti karakteristika proizvoda sa etiopskim standardima (Standards Mark) koji će potom biti podneti Ministru trgovine i industrije sa preporukom na odobrenje i objavljivanje.

Tehnički komiteti

Na bazi desetak postavljenih kriterija utvrđeni su prioriteti, pa je programom rada 1970/71 predloženo Savetu, da u ovoj početnoj fazi donese odluku o osnivanju tri tehnička komiteta i to: za osnovne standarde, za poljoprivredu i prehrambene proizvode i za građevinske materijale. U okviru tehničkih komiteta predviđeno je obrazovanje potkomiteta i radnih grupa. Pošto su određene ustanove i organizacije već pozvane da imenuju svoje predstavnike kao članove tehničkih komiteta, održavanje prvih sastanaka predviđeno je za maj 1971.

Osposobljavanje kadrova

Od maja 1970, inženjerima u Odeljenju za standardizaciju, a kasnije u ESI, davana su osnovna znanja o standardizaciji kroz usmena uputstva i informacije prema unapred utvrđenom planu, a

kasnije kroz diskusiju pripremljenih propisa, uputstava, referata, plana rada i drugih dokumenata sastavljenih radi pravilnog funkcionisanja ESI.

U cilju upotpunjavanja teorijskog znanja i dobijanja šireg praktičnog iskustva, UNIDO je u okviru programa tehničke pomoći obezbedio takođe stipendije za etiopske stručnjake, koje će biti korišćene u nekim evropskim zemljama. Etiopska vlada je prihvatila i ovaj oblik tehničke pomoći UN, te su kandidati za stipendije već predloženi.

U novembru 1970. održan je u Adis Abebi sedmodnevni Seminar o standardizaciji koji su zajednički organizovali UNIDO/ECA za učesnike iz afričkih zemalja engleskog jezičkog područja (Etiopije, Gane, Kenije, Nigerije, Sudana, Tanzanije, Zambije, Ugande i Istočno-afričke zajednice). Na Seminaru je održano 8 referata, među kojima i referat autora članka o regionalnoj standardizaciji. Ostale referate održali su drugi angažovani istaknuti stručnjaci iz nacionalnih organizacija za standardizaciju Velike Britanije, Švedske, Poljske i Indije, kao i iz Centralnog sekretarijata ISO. Posle vrlo obimne i plodne diskusije po svim referatima, donete su odgovarajuće preporuke.

Na ovom Seminaru učestvovali su i stručnjaci ESI, te je v.d. direktora ESI bio izabran za predsednika Seminara kao predstavnik zemlje-domaćina.

Seminar o metrologiji i standardizaciji u SAD

Kao delegat Afričke ekonomske komisije (ECA) vršilac dužnosti direktora Etiopskog zavoda za standardizaciju (ESI) učestvovao je u februaru t.g. i na četvorodnevnom Seminaru o metrologiji i standardizaciji u Varentonu (SAD), koji je bio organizovan od strane Nacionalnog biroa za standarde (NBS) a pod okriljem Američke uprave za međunarodni razvoj, Nacionalne akademije tehničkih nauka i Nacionalne akademije nauka. Cilj Seminara bio je da upozna odgovorne stručnjake zemalja u razvoju sa uslugama koje NBS pruža američkoj industriji, zatim da se organizatori upoznaju sa pogledima učesnika na probleme sa kojima se suočavaju i najzad da se učesnici upoznaju sa mogućnostima NBS u pogledu pružanja pomoći u rešavanju njihovih problema.

Afrički delegat je na Seminaru podneo referat o standardizaciji u Africi, problemima i programima, a takođe i studiju o Etiopskom zavodu za standardizaciju, njegovim zadacima i oblastima eventualne primene tehničke pomoći, koji su — kako referat tako i studija — pripremljeni uz aktivan doprinos autora ovog članka.

Aktivnost u oblasti mera i tegova

U Etiopiji je 1963. godine objavljen Zakon o merama i tegovima, kojim je u zemlji uveden metrički sistem kao jedini zakonski sistem mera. Kasnije, 1967. godine Ministar trgovine i industrije objavio je Pravilnik o merama i tegovima sa ciljem

da se obezbedi pravilna primena odredaba Zakona. Na pragu 1971. godine, odlukom Ministra trgovine i industrije, aktivnosti Inspektorata za mere i tegove spojene su sa aktivnostima Etiopskog zavoda za standardizaciju kroz ličnost v. d. direktora ESI. Prirodno, to znači dopunski zadaci za ESI u pogledu metrologije. ESI će morati da proširi i reorganizuje delatnost u oblasti mera i tegova i izradi program razvoja aktivnosti u toj oblasti. U toku su pripreme za donošenje standarda za veličine i jedinice mera na bazi odgovarajuće preporuke ISO, kao i za tegove, u cilju uvođenja reda u toj oblasti.

Popularizacija standardizacije

U više navrata, dnevna i nedeljna štampa, televizija i radio poklanjali su pažnju standardizaciji objavljivanjem informacija i kraćih članaka na amharskom i engleskom jeziku. Tako npr. objavljivanju Uredbe o osnivanju Etiopskog zavoda za standardizaciju, održavanju Seminara o standardizaciji itd. dat je prilično širok publicitet.

Povodom Svetskog dana standardizacije koji je rezolucijom Saveta ISO održan prvi put 14. oktobra 1970. u novoosnovanom Etiopskom zavodu za standardizaciju održana je konferencija za štampu, kojoj je takođe dat širok publicitet.

Na zahtev Instituta za javnu upravu, na dan 4. novembra 1970. autor ovog članka održao je predavanje sa diskusijom o standardizaciji sa naročitim osvrtom na standardizaciju formata papira, na bazi odgovarajućih preporuka ISO, pred skupom od oko 40 predstavnika svih ministarstava i drugih državnih ustanova.

Laboratorije za ispitivanja

Uspostavljen je kontakt sa Institutom za ispitivanja u građevinarstvu. Prema postojećim podacima, u zemlji ima 16 instituta i laboratorija (samostalnih ili u okviru raznih državnih ustanova) opremljenih i osposobljenih za ispitivanja u raznim oblastima, koje će biti od važnosti u svrhu proveravanja kvaliteta i drugih karakteristika proizvoda u vezi sa standardizacijom i primenom oznake kvaliteta.

Standardoteka

ESI nastoji da obrazuje standardoteku kao neophodno sredstvo pri radu na pripremi standarda. Standardoteka je za sada skromnih razmera, ali već poseduje komplet francuskih standarda, a uskoro će biti dobijeni i kompleti britanskih i indijskih standarda. Tu se nalaze takođe veće grupe jugoslovenskih standarda, dok se standardoteka povremeno dopunjuje i grupama novih američkih, novozelandskih, rumunskih, izraelskih, kolumbijskih, turskih, austrijskih, kubanskih i cejlonskih standarda.

Zbirka preporuka i predloga preporuka ISO je kompletna s obzirom da je ESI već učlanjen u ISO kao dopisni član. Ta zbirka je od osobite važnosti, pošto će preporuke ISO prvenstveno

služiti kao osnova za izradu etiopskih standarda. Standardoteka takođe dobija biltene nacionalnih organizacija za standardizaciju iz većeg broja evropskih, američkih, azijskih i afričkih zemalja.

Zaključak

Zemlje u razvoju treba u kraćem periodu da ostvare ono što su razvijene zemlje postigle u dugom periodu vremena. U tom cilju, Etiopija je definitivno rešila da se koristi prednostima koje se postižu uvođenjem standardizacije i ostvari njene ciljeve za dobrobit ove zemlje.

Veoma zainteresovana za brzu industrijalizaciju i opšti privredni razvoj na bazi petogodišnjih planova, Etiopija želi da primeni rezultate dugog upornog rada na standardizaciji u svetu, naročito međunarodne preporuke, uz njihovo prethodno proučavanje u svetlu svojih specifičnih uslova kao doprinos za što efikasnije postizanje zadataka koji se periodično postavljaju planovima razvoja zemlje. U periodu koji obuhvata ovaj članak u pogledu uvođenja standardizacije, aktivnost je bila koncentrisana na osnivanje nacionalnog zavoda za standardizaciju radi stvaranja temelja za izradu i donošenje standarda i izvršenje ostalih zadataka s tim u vezi. Po definitivnoj rešenosti etiopske vlade, a uz efikasnu tehničku pomoć UNIDO osnovan je Etiopski zavod za standardizaciju (ESI). Savet Zavoda, kao njegov rukovodeći organ, već je održao nekoliko sastanaka, na kojima je uvrstio organizaciju ESI i odobrio više internih propisa koji su važni za pravilno funkcionisanje ESI. U toku priprema je saziv prvih sastanaka tehničkih komiteta radi razmatranja pripremljenih nacerta standarda.

Posvećena je pažnja osposobljavanju kadrova, naročito stručnih, koji su angažovani u ESI. Daljim angažovanjem stručnjaka radi pojačanja aktivnosti Zavoda, u II polugođu tj. od jula, kada počinje nova budžetska godina, radu na osposobljavanju kadrova biće i dalje posvećena dužna pažnja.

Stručnjaci ESI, kao i savetnik UNIDO, uzeli su aktivnog učešća na Seminaru o standardizaciji održanom u Adis Abebi, a v.d. direktora ESI i na Seminaru u Varentonu (SAD).

U okviru programa tehničke pomoći UNIDO obezbeđene su stipendije za dopunsko osposobljavanje izvesnog broja kandidata iz Etiopije.

Popularizaciji standardizacije u zemlji posvećena je pažnja.

ESI nastoji da stvori i proširi sopstvenu standardoteku.

U cilju korišćenja prednosti koje uživa ESI kao samostalna ustanova, Inspektorat za mere i tegove uključen je u ESI i na taj način kombinovane obe aktivnosti tj. mere i tegovi sa standardizacijom. Prema izloženom, početak rada na uvođenju standardizacije je povoljan, a imajući u vidu razumevanje i pomoć etiopske vlade i UNIDO, kao i entuzijazam sa kojim su angažovani stručnjaci prišli radu, postoje svi izgledi za dalji uspešan razvoj standardizacije u Etiopiji.

OSVRT NA RAD TEHNIČKOG KOMITETA ISO/TC 102 — ŽELEZNE RUDE

Sekretarijat tehničkog komiteta ISO/TC 102 drži Japan.

Učešće u radu komiteta

Aktivni (P) članovi

Australija	DR Koreja
Belgija	Holandija
Brazil	Poljska
Bugarska	Portugalija
Kanada	Rumunija
Čehoslovačka	Južnoafrička Republika
Francuska	Švedska
SR Nemačka	UAR
Indija	Velika Britanija
Italija	SAD
Japan (S)	SSSR

Posmatrači (O) članovi

Argentina	Meksiko
Čile	Novi Zeland
Kolumbija	Norveška
Kuba	Pakistan
Grčka	Peru
Mađarska	Španija
Iran	Švajcarska
Irska	Turska
Izrael	Jugoslavija
Republika Koreja	

Podkomiteti

— ISO/TC 102/SC1 — Uzimanje i obrada uzoraka

Sekretarijat podkomiteta ISO/TC 102/SC 1 drži Japan

Učešće u radu podkomiteta

Aktivni (P) članovi

Australija	Dem. Rep. Koreja
Belgija	Holandija
Kanada	Portugalija
Čehoslovačka	Švedska
Francuska	UAR
SR Nemačka	Velika Britanija
Indija	SAD
Italija	SSSR
Japan (S)	

Posmatrači (O) članovi

Mađarska	Južnoafrička Republika
Meksiko	Jugoslavija
Norveška	

— ISO/TC 102/SC 2 — Hemijska ispitivanja
Sekretarijat podkomiteta ISO/TC 102/SC 2 drži SR Nemačka

U radu podkomiteta učestvuju sledeće zemlje:

Aktivni (P) članovi

Australija	Italija
Belgija	Japan
Kanada	Holandija
Čehoslovačka	Švedska
Francuska	Velika Britanija
SR Nemačka (S)	SAD
Indija	SSSR

Posmatrači (O) članovi

Izrael	Portugalija
Demokr. Repub. Koreja	Južnoafrička Republika
Novi Zeland	Jugoslavija
Norveška	

— ISO/TC 102/SC 3 — Fizikalna ispitivanja
Sekretarijat podkomiteta ISO/TC/102/SC 3 drže SAD

U radu podkomiteta učestvuju sledeće zemlje:

Aktivni (P) članovi

Australija	Japan
Belgija	Portugalija
Kanada	Švedska
Francuska	Velika Britanija
SR Nemačka	SAD (S)
Indija	SSSR
Italija	

Posmatrači (O) članovi

Čehoslovačka	Jugoslavija
Norveška	

— ISO/TC 102/SC 4 — Određivanje krupnoće (granulometrijska analiza)
Sekretarijat podkomiteta ISO/TC 102/SC 4 drži Velika Britanija

U radu podkomiteta učestvuju sledeće zemlje:

Aktivni (P) članovi

Australija	Italija
Belgija	Japan
Brazilija	Švedska
Kanada	Velika Britanija (S)
Francuska	SAD
SR Nemačka	SSSR
Indija	

Posmatrači (O) članovi

Čehoslovačka	Norveška
Grčka	Južnoafrička Republika
Holandija	Jugoslavija

Radna tela (radne grupe)

- Radna grupa ISO/TC 102/SC 1/WG 1
Sprovođenje ispitivanja u cilju potpomaganja rada potkomiteta ISO/TC 102/SC 1
- Radna grupa ISO/TC 102/SC 2/WG 1
Ova radna grupa radi na studiji i pripremi dokumenata iz oblasti ispitivanja železnih ruda savremenim metodama i to:
 - Tehnika sinterovanja
 - Određivanje silicijuma fotometrijskom metodom
 - Određivanje mangana fotometrijskom metodom
 - Određivanje titana fotometrijskom metodom
 - Određivanje aluminijuma atomskom apsorpcijom
 - Određivanje kalcijuma i magnezijuma atomskom apsorpcijom
 - Određivanje kalcijuma i magnezijuma kompleksometrijski
 - Određivanje sumpora metodom sagorevanja
- Radna grupa ISO/TC 102/SC 3/WG 1
Ova radna grupa sprovodi fizikalna ispitivanja u cilju potpomaganja rada potkomiteta ISO/TC 102/SC 3.
- Radna grupa ISO/TC 102/SC 4/WG 1
Ova radna grupa sprovodi potrebna ispitivanja za određivanje krupnoće železnih ruda u cilju potpomaganja rada potkomiteta ISO/TC 102/SC 4.

Rad u toku prošle (1970) godine po pojedinim oblastima**Komitet ISO/TC 102**

Novih pet predloga koje je podneo potkomitet ISO/TC 102/SC 2 hemijska ispitivanja, sekretarijat komiteta razaslao je zemljama aktivnim članovima ISO/TC 102 na rasmatranje. Kao rezultat glasanja zemalja aktivnih članova je usvajanje sledećih predloga hemijskih ispitivanja železnih ruda:

- Određivanje sadržaja ukupnog željeza volumetrijskom metodom
- Određivanje sadržaja silicijuma gravimetrijskom metodom
- Određivanje sadržaja fosfora volumetrijskom metodom
- Određivanje higroskopne vlage u analitičkom uzorku gravimetrijskom metodom

Osim toga dva nacrt predloga, metoda uzimanja inkremenata železnih ruda i priprema uzoraka železnih ruda prihvaćeni su od većine aktivnih članova ISO/TC 102.

Tako će se šesti nacrt predloga dostaviti generalnom sekretarijatu ISO — da ga pripremi

kao predlog preporuke ISO i razaslaše svim zemljama članicama na glasanje.

Podkomitet ISO/TC 102/SC 1

U toku prošle godine održano je šesto zasedanje potkomiteta u Otavi — Kanada. Na ovom zasedanju rasmatrani su sledeći dokumenti:

- Metode ocenjivanja varijacije kvaliteta železnih ruda
- Eksperimentalne metode za kontrolu tačnosti uzimanja uzoraka
- Eksperimentalne metode za kontrolu uticajnih faktora pri uzimanju uzoraka
- Mehaničko uzimanje uzoraka

Za mnoge od ovih dokumenata postignut je visok stepen saglasnosti pa će biti predloženo sekretarijatu komiteta da pripremi nove dokumente sa neznatnim dopunama i dostavi zemljama aktivnim članovima na usvajanje, posle koga bi sekretarijat ISO — pripremio dokumenta i razaslao svim članovima komiteta ISO/TC 102 na glasanje.

Podkomitet ISO/TC 102/SC 2

Prošle godine u maju održano je peto zasedanje potkomiteta u Rimu — Italija. Na zasedanju su rasmatrani sledeći dokumenti:

- Određivanje sadržaja aluminijuma u železnim rudama
- Određivanje sadržaja kalcijuma i magnezijuma u železnim rudama.
- Određivanje sadržaja sumpora u železnim rudama.
- Međunarodno istraživanje za određivanje sadržaja silicijuma (tehnika sinterovanja i fotometrijska određivanja), i fotometrijsko određivanje sadržaja titana i mangana.

Kao rezultat diskusije, pripremljen je četvrti nacrt ISO-predloga — određivanje sadržaja aluminijuma u železnim rudama (Volumetrijsko-gravimetrijska metoda) koja je prihvaćena sa neznatnim dopunama od tehničkog komiteta ISO/TC 102.

Takođe je rešeno da se obrazuju tri radne grupe ovog potkomiteta koje će raditi na sledećim predmetima:

- 1 — Metode atomske apsorpcije za određivanje aluminijuma, kalcijuma i magnezijuma
- 2 — Kompleksometrijske metode za određivanje kalcijuma i magnezijuma
- 3 — Metoda za određivanje sumpora sagorevanjem

Podkomitet ISO/TC 102/SC 3

Prošle godine u septembru održano je u Otavi — Kanada peto zasedanje potkomiteta ISO/TC 102/SC 3

Predmet zasedanja bile su sledeće oblasti:

- Metoda određivanja čvrstoće u bubnju peleta, sintera i okrupljenih železnih ruda
- Metode za određivanje zapreminske gustoće ili jedinice mase železnih ruda, peleta i sintera
- Metode za određivanje zapreminske gustoće aglomerata uključujući sinterovane proizvode u velikim posudama.
- Metode za određivanje relativne reduktivnosti prirodnih i pripremljenih ruda.

Kao rezultat diskusije prihvaćeni su predlozi za određivanje čvrstoće udarom u bubnju peleta, sintera i okrupljene rude, i određivanje zapreminske gustoće koje treba da pripremi sekretarijat ISO/TC 102 sa neznatnim dopunama kao predlog ISO-Preporuka.

Takođe je prihvaćeno obrazovanje radne grupe koja ima zadatak da ispita sledeće:

- reduktivnost
- raspadanje u toku redukcije na niskoj temperaturi
- švelovanje (swelling test)
- omekšavanje (softening test)

Podkomitet ISO/TC 102/SC 4

Podkomitet ISO/TC 102/SC 4, u toku prošle godine nije održao zasedanje, ali je radna grupa

ISO/TC 102/SC 4/WG 1 održala dva zasedanja u Londonu i to jedno u junu a drugo u decembru. Na zasedanju u junu 1970 rasmatrano je sledeće:

- Eksperimentalni podaci dobijeni mokrim i suvim prosejavanjem
- Određivanje slepljenosti ruda
Na zasedanju u decembru 1970 rasmatrani su sledeći dokumenti:
- Određivanje slepljenosti ruda (makro/suvo)
- Praktični postupak za razdvajanje uzoraka ruda po krupnoći

Ukupan program rada i stepen razvoja pojedinih oblasti. U tabeli prikazani su svi dokumenti koje obrađuje tehnički komitet ISO/TC 102 u pojedinim etapama proučavanja.

Redni broj	Broj dokumenata	Predmet	Proučava	Faza rada
1	N 83, 89, 96	Uzimanje uzoraka železnih ruda metodom inkremenata	TC	C
2	N 84, 91, 98	Priprema uzoraka železnih ruda	TC	C
3	1N 88, 122, 165	Eksperimentalne metode za ocenu varijacije kvaliteta železnih ruda	SC1	B
4	1N 89, 124	Eksperimentalne metode za kontrolu tačnosti uzimanja uzoraka	SC1	B
5	N 129	Eksperimentalne metode za kontrolu sistematskih grešaka pri uzimanju uzoraka	SC1	B
6	1N, 56, 85, 120, 167	Određivanje vlage železnih ruda	SC1	B
7	2N, 30, 73, 130, 185 N 103	Određivanje sadržaja ukupnog železa u železnim rudama	TC	C
8	2N, 31, 74, 125, 186, N 104	Određivanje sadržaja silicijuma u železnim rudama	TC	C
9	2N, 33, 76, 126, 187, N 105	Određivanje sadržaja fosfora u železnim rudama	TC	C
10	2N, 34, 77, 127, 188, N 106	Određivanje higroskopne vlage u analitičkom uzorku	TC	C
11	N, 13 2N, 32, 75, N 111	Određivanje sadržaja aluminijuma u železnim rudama	SC2 TC	B
12	N 15	Određivanje sadržaja sumpora u železnim rudama	SC2	B
13	—	Određivanje sadržaja titana u železnim rudama	SC	B
14	N 16	Određivanje sadržaja mangana u železnim rudama	SC2	B
15	—	Određivanje sadržaja kalcijuma u železnim rudama	SC2	B
16	—	Određivanje sadržaja magnezijuma u železnim rudama	SC2	B
17	3N 65, 104, 134, 141, 146	Metoda ispitivanja čvrstoće na udar u bubnju sintera, peleta i okrupljene rude	SC3	B
18	3N, 117, 136, 143, 159	Metoda za određivanje zapreminske gustoće ili jedinice mase železnih ruda sintera i peleta	SC3	B
19	3N, 138, 144	Metoda za određivanje zapreminske gustoće železnih ruda, aglomerata uključujući sinterovane proizvode u velikim posudama	SC3	B
20	3N, 135	Metoda za određivanje relativne reduktivnosti prirodnih i pripremljenih železnih ruda	SC3	B
21	3N, 106	Određivanje specifične težine (mase) železnih ruda, peleta i sintera	SC3	B
22	4N, 4, 35,	Određivanje raspodele krupnoće prosejavanjem železnih ruda i odnos materijala u prirodnom i pripremljenom obliku (4 mm i iznad)	SC4	B
23	4N, 69	Određivanje raspodele krupnoće prosejavanjem železnih ruda i odnos materijala u prirodnom i pripremljenom obliku (manje od 4 mm)	SC4	B
24	1N, 173	Uzimanje uzoraka železnih ruda mehaničkom metodom inkremenata (Aneks C dokumentu N 96)	SC1	B

U tabeli slovne oznake imaju sledeća značenja:

TC = Tehnički komitet ISO/TC 102 — Železne rude

SC1 = Podkomitet 1 ISO/TC 102/SC1 — Uzimanje uzoraka

SC2 = Podkomitet 2 ISO/TC 102/SC2 — Hemijska ispitivanja

SC3 = Podkomitet 3 ISO/TC 102/SC3 — Fizikalna ispitivanja

SC4 = Podkomitet 4 ISO/TC 102/SC4 — Određivanje krupnoće

B = Nacrt predloga u fazi proučavanja

C = Nacrt predloga prihvaćen glasanjem većine aktivnih članova komiteta ISO/TC 102

**ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDA
IZ OBLASTI ČELIKA ZA LANCE**

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1. oktobar 1971.

Stavlja se na javnu diskusiju sledeći predlog standarda:

Predlog br. 9702 Čelici za lance okrugli. Tehnički propisi za izradu
i isporuku **JUS C.B0.507**

Inicijator za donošenje ovog standarda kao i za izradu osnovnog nacrtu bila je železara Jesenice (autor: Ing. Jože Novak). Nacrt je rasmatran u stručnoj komisiji pa je na osnovu postignutog dogovora obrađen predlog u JZS. Predlog je razaslat nekim zainteresovanim organizacijama, a ostali ga mogu, na svoj zahtev, dobiti od Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, 11000 Beograd, p. fah 933.

**ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDA
IZ OBLASTI TEHNIKE ZAVARIVANJA METALA**

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1. oktobar 1971.

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju sledeći predlozi jugoslovenskih standarda:

Predlog br. 9703 Osiguranje kvaliteta zavarivačkih radova **JUS C.T3.071**

Predlog br. 9704 Zavarene konstrukcije sa pretežno mirnim opterećenjem. Dokaz podobnosti za zavarivanje čeličnih konstrukcija **JUS C.T3.081**

Predlog br. 9705 Zavarene konstrukcije sa pretežno mirnim opterećenjem. Dokaz podobnosti za zavarivanje čeličnih konstrukcija sa pretežno mirnim opterećenjem .. **JUS C.T3.082**

Navedeni predlozi standarda su izrađeni u Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju na predlog Zavoda za zavarivanje — Beograd.

Ovi predlozi standarda umnoženi su i dostavljeni na adresu izvesnog broja zainteresovanih preduzeća i organizacija, radi dostavljanja obrazloženih pismenih primedbi. Predlozi se mogu dobiti na zahtev upućen Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, Beograd, pošt. fah 933.

**ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDA
IZ OBLASTI DIZALICA**

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1. oktobar 1971.

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju sledeći predlozi, jugoslovenskih standarda iz oblasti industrijskih dizalica:

Predlog br. 9706 Donji deo koturača. Sklop vešanja teretne kuke za el. vitlo **JUS M.D1.148**

Predlog br. 9707 Donji deo koturača. Sklop vešanja teretne kuke za dizalice **JUS M.D1.149**

Predlog br. 9708 „ Obrtna traverza sa bočnim osiguračem .. **JUS M.D1.150**

Predlog br. 9709 „ Matice teretne kuke za dizalice **JUS M.D1.151**

Predlog br. 9710 „ Osigurač za dizalice **JUS M.D1.152**

Predlog br. 9711 „ Lamelne teretne kuke. Tehn. uslovi isporuke **JUS M.D1.153**

Predlog br. 9712 „ Kontrola i održavanje u eksploataciji .. **JUS M.D1.154**

Predlog br. 9713 Raspon dvošinskih vitlova **JUS M.D1.025**

Predloženi standardi su umnoženi i dostavljeni na adresu izvesnog broja zainteresovanih preduzeća radi dostavljanja obrazloženih pismenih primedbi.

Predloge ovih standarda pripremila je preduzeće »Litostroj« u zajednici sa Jugoslovenskim zavodom za standardizaciju.

Interesenti, koji predloge nisu dobili, mogu se obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju (Beograd, Cara Uroša 54) sa zahtevom da im se predlozi naknadno dostave.

**ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDA
IZ OBLASTI RASHLADNE TEHNIKE**

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1. oktobar 1971.

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju sledeći predlozi jugoslovenskih standarda iz oblasti rashladne tehnike

Br. 9714 Opšti uslovi ispitivanja komercijalnih uređaja..... **JUS M.E8.040**

Br. 9715 Metode određivanja mera komercijalnih uređaja **JUS M.E8.041**

Br. 9716 Numeričko označavanje rashladnih organskih fluida .. **JUS M.E8.060**

- Br. 9717 Ispitivanje kompresora za rashladne fluide JUS M.E8.001
 Br. 9718 „ Metoda kompresora sa sekundarnim fluidom .. JUS M.E8.002
 Br. 9719 „ Metoda kalorimetra na bazi potopljenog sistema .. JUS M.E8.003
 Br. 9720 „ Metoda kalorimetra na bazi suvog sistema JUS M.E8.004
 Br. 9721 „ Metoda metača protoka rashladne pare JUS M.E8.005

Predlozi standarda umnoženi su i dostavljeni na adresu izvesnog broja zainteresovanih radi dostavljanja pismenih primedbi.

Predlog ovih standarda pripremio je JZS, sa »Jugostrojem« — Rakovica.

Interesenti koji predloge nisu dobili mogu se obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, Beograd, Cara Uroša 54, sa zahtevom da im se predlozi dostave naknadno.

ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDA IZ OBLASTI ŠINSKIH VOZILA

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1. oktobar 1971.

Ovim se stavlja na javnu diskusiju sledeći predlog standarda:

Predlog br. 9722 Smetnje na strujnim kolima železničkih koloseka JUS P.A9.010

Predlog standarda je umnožen i dostavljen na adresu iz veznog broja zainteresovanih preduzeća radi dostavljanja obrazloženih pismenih primedbi.

Interesenti koji ovaj predlog nisu dobili mogu se obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju (Beograd, Cara Uroša 54, poštanski fah 933), sa zahtevom da im se predlog naknadno dostavi.

ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDA IZ OBLASTI BAKRA I BAKARNIH LEGURA ZA GNJEČENJE

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1. oktobar 1971.

Ovim se stavlja na javnu diskusiju predlozi revizije postojećih standarda iz oblasti osnovnih proizvoda od bakra i legura bakra za gnječenje i to:

Predlog br. 9723 Okrugle šipke, vučene. Oblik i mere JUS C.D3.520

Predlog br. 9724 Okrugle šipke, presovane. Oblik i mere JUS C.D3.522

Predlog br. 9725 Pljosnate šipke, vučene sa oštrim ivicama. Oblik i mere JUS C.D3.523

Predlog br. 9726 Kvadratne šipke, vučene sa oštrim ivicama. Oblik i mere JUS C.D3.525

Predlog br. 9727 Šestougone šipke, vučene. Oblik i mere JUS C.D3.527

Predlog br. 9728 Žica, vučena. Oblik i mere JUS C.D6.520

Predlog br. 9729 Cevi od bakra, bezšavne vučene za opšte svrhe. Oblik i mere JUS C.D5.500

Predlog br. 9730 Cevi od legura bakra, bezšavne vučene za opšte svrhe. Oblik i mere JUS C.D5.520

Gornje predloge pripremila je Stručna komisija obrazovana od predstavnika proizvođača, potrošača i zainteresovanih ustanova.

Predlozi su posebno odštampani i dostavljeni zainteresovanim stručnim i ostalim licima. Međutim, ukoliko ima još interesenata koji nisu dobili tekstove predloga, oni se mogu obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju (Beograd, Cara Uroša br. 54), sa zahtevom da im se pojedini predlozi naknadno dostave.

MEĐUNARODNA STANDARDIZACIJA

PRIMLJENA DOKUMENTACIJA

Ovaj pregled sadrži predloge preporuka, usvojene preporuke i drugu važniju dokumentaciju koju je Jugoslovenski zavod za standardizaciju primio od Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) i Međunarodne elektrotehničke komisije (IEC). Preporučuje se zainteresovanima da koriste ovu dokumentaciju uvidom u prostorijama Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, ili putem izrade kopija, a po posebnom traženju, uz obavezu plaćanja troškova reprodukcije.

ISO/TC 4 — Kotrljajni ležaji

Predlozi preporuka ISO:

br. 2263 — »Kotrljajni ležaji. Koničnovaljčani ležaji. Serije u inčima. Tolerancije klase 4. (normalne tolerancije) 3,0 i 00 (Poništava i zamenjuje preporuku ISO/R 578—1968) (rok za primedbe 1. VIII 1971),

br. 2264 — »Kotrljajni ležaji. Kotrljajni ležaji sa kuglastom spoljnom površinom i širokim unutrašnjim prstenom« (rok za primedbe 1. VIII 71),

br. 2265 — »Kotrljajni ležaji. Kotrljajni ležaji sa uskočnikom. Unutrašnji prečnik uskočnika« (rok za primedbe 1. VIII 1971),

br. 2280 — »Kotrljajni ležaji. Koničnovaljčani ležaji. Spoljne mere. Deo VIII. Podsklopovi. Metričke serije. Redovi mera 29 i 13« (rok za primedbe 1. VIII 1971),

br. 2316 — »Kotrljajni ležaji. Koničnovaljčani ležaji. Spoljne mere. Podsklopovi. Metričke serije. Spoljni prstenovi sa rubom« (rok za primedbe 1. VIII 1971),

br. 2348 — »Kotrljajni ležaji. Koničnovaljčani ležaji. Metričke serije. Deo III. Tolerancije klase 4« (rok za primedbe 1. VIII 1971),

br. 2394 — »Kotrljajni ležaji. Igličasti ležaji. Metričke serije. Sklopovi kaveza« (rok za primedbe 1. VIII 1971).

ISO/TC 6 — Papir kartoni i celulozna pulpa

Predlog za izmenu 1 preporuke ISO/R 353—1963 — »Način iskazivanja dimenzija papira koji se upotrebljava za pisanje i za neke vrste štampe« (rok za primedbe 1. VIII 1971).

ISO/TC 20 — Aero i kosmonautika

Preporuka ISO:

br. 1749 — »Zaptivke od elastomera za vazduhoplovstvo. Pakovanje i označavanje«.

ISO/TC 22 — Automobili

Preporuka ISO

br. 1728 — »Pneumatičke veze između motornog i priključnog vozila«,

Predlog preporuke ISO:

br. 2416 — »Automobili. Raspored opterećenja za putničke automobile« (rok za primedbe 1. VIII 1971).

ISO/TC 24 — Sita, određivanje granulometrijskog sastava sejanjem i drugim metodama

Predlog preporuke ISO:

br. 2193 — »Revizija preporuke ISO/R 565-1967

»Metalne i perforirane ploče (dna) sita za kontrolu. Nominalne dimenzije otvora« (rok za primedbe 1. VIII 1971).

ISO/TC 29 — Sitan alat

Predlog preporuke ISO:

br. 2402 — »Nasadni razvrtači sa koničnom rupom (uključivši konus 1:30) sa poprečnim žlebom i nosačem« (rok za primedbe 1. VIII 1971),

Predlog za izmenu 1 preporuke ISO/R 235—1961 — »Spiralne burgije sa valjkastom i Morse koničnom drškom« (rok za primedbe 1. VIII 1971).

ISO/TC 34 — Poljoprivredni prehrambeni proizvodi

Preporuke ISO:

br. 1736 — »Mleko u prahu. Određivanje sadržaja masnih materija (Referentna metoda)«,

br. 1738 — »Buter. Određivanje sadržaja soli (Referentna metoda)«,

br. 1740 — »Buter. Određivanje kiselinskog broja masne materije (Referentna metoda)«,

Predlozi preporuka ISO:

br. 2291 — »Zrno kakaoa. Određivanje sadržaja vode (Rutinska metoda)« (rok za primedbe 1. VIII 1971),

br. 2292 — »Zrno kakaoa. Uzimanje uzoraka« (rok za primedbe 1. VIII 1971),

br. 2293 — »Meso i mesni proizvodi. Određivanje broja aerobnih mikroorganizama na 30°C« (rok za primedbe 1. VIII 1971).

br. 2294 — »Meso i mesni proizvodi. Određivanje ukupnog fosfora« (rok za primedbe 1. VIII 1971).

ISO/TC 35 — Boje i lakovi

Predlozi preporuka ISO:

br. 2304 — »Opšte metode ispitivanja pigmentata. III serija« (rok za primedbe 1. VIII 1971).

br. 2495 — »Boje i lakovi. Pigmenti plave boje na bazi gvožđa« (rok za primedbe 1. VIII 1971.).

ISO/TC 36 — Kinematografija

Preporuka ISO:

br. 1223 — »Kinematografija. Polje slike filmova i diapozitiva za televiziju«.

Predlog preporuke ISO:

br. 868 — »Kinematografija. Smeštaj i širina magnetske trake i glava za registrovanje i očitavanje, za registrovanje zvuka na filmu od 8 mm, sa slikom« (rok za primedbe 1. VIII 1971).

ISO/TC 39 — Mašine alatke

Preporuka ISO:

br. 299 — Stolovi za mašine alatke. T žlebovi i odgovarajući vijci.

ISO/R 297/Add 1—1970 — Dopune 1 preporuke ISO/R 297—1963.

Konične drške za alat sa konusom 7/24
Konus 7/24 br. 45 i 55.

ISO/TC 42 — Fotografija

Predlozi preporuka ISO:

br. 2239 — »Fotografija. Izvori svetlosti za senzitometrijsko eksponiranje. Reprodukcijska spektralnog razlaganja dnevne svetlosti« (rok za primedbe 1. VIII 1971).

br. 2240 — »Fotografija. Određivanje osetljivosti fotografskih filmova u boji prema ISO. Vreme, senzitometrijsko eksponiranje i metoda procene« (rok za primedbe 1. VIII 1971).

br. 2241 — »Fotografija. Izvori svetlosti za senzitometrijsko eksponiranje. Reprodukcijska spektralnog razlaganja tungstenove svetlosti« (rok za primedbe 1. VIII 1971).

br. 2242 — »Fotografija. Izvori svetlosti za senzitometrijsko eksponiranje. Reprodukcijska spektralnog razlaganja svetlosti visokonaponske lampe« (rok za primedbe 1. VIII 1971).

br. 2243 — »Fotografija. Osvetljavanje radi uporednog ispitivanja diapozitiva i njihovih uzoraka u boji« (rok za primedbe 1. VIII 1971).

ISO/TC 45 — Guma

Preporuke ISO:

br. 1629 — »Kaučuk i njegovi lateksi. Nomenklatura«

br. 2004 — »Lateks prirodnog kaučuka, centrifugiran i zgusnut amonijakom konzervisan. Uslovi kvaliteta«.

br. 2027 — »Lateks prirodnog kaučuka, uparen i konzervisan. Uslovi kvaliteta«.

Predlozi preporuka ISO:

br. 2393 — »Oprema i postupak za pripremu, mešanje i vulkanizaciju ispitnih mešavina gume« (rok za primedbe 1. VIII 1971).

br. 2453 — »Stiren-butadien kopolimeri. Određivanje sadržaja vezanog stirena« (rok za primedbe 1. VIII 1971).

br. 2454 — »Proizvodi od gume. Određivanje sadržaja cinka« (rok za primedbe 1. VIII 1971).

br. 2472 — »Ebonit. Određivanje zatezne čvrstoće« (rok za primedbe 1. VIII 1971).

br. 2473 — »Ebonit. Određivanje savojne čvrstoće« (rok za primedbe 1. VIII 1971).

br. 2474 — »Ebonit«. Određivanje pritisne čvrstoće« (rok za primedbe 1. VIII 1971).

br. 2475 — »Hloropren kaučuk (CR) nepigmentisan za opšte svrhe. Receptura i metoda ispitivanja« (rok za primedbe 1. VIII 1971).

br. 2476 — »Butadien kaučuk. Test-receptura i metoda mešanja« (rok za primedbe 1. VIII 1971).

Revizija preporuke ISO/R 126—1959 — »Lateks prirodnog kaučuka. Određivanje sadržaja suve materije« (rok za primedbe 1. VIII 1971).

ISO/TC 46 — Dokumentacija

Predlozi preporuka ISO:

br. 2108 — »Dokumentacija. Međunarodni sistem za numeraciju knjiga (ISBN)« (rok za primedbe 1. VIII 1971).

br. 2384 — »Dokumentacija. Prikazivanje prevoda« (rok za primedbe 1. VIII 1971).

ISO/TC 47 — Hemija

Predlog preporuke ISO:

br. 2273 — »Fenol, o-krezol, m-krezol, p-krezol, tehnički
Određivanje sadržaja ukunog sumpora (konduktometrijskom metodom) i hlora (potencijometrijskom metodom) posle sagorevanja« (rok za primedbe 1. VIII 1971.).

ISO/TC 59 — Zgradarstvo

Preporuka ISO

br. 1803 — »Tolerancije u zgradarstvu«. Terminološki rečnik«.

ISO/TC 70 — Definicije motora i mašina

Predlog preporuke ISO:

br. 2314 — »Gasne turbine. Prijemna ispitivanja« (rok za primedbe 1. VIII 1971).

ISO/TC 79 — Laki metali i njihove legure

Predlozi preporuka ISO:

br. 2297 — »Hemijska analiza aluminijuma i njegovih legura. Određivanje magnezijuma kompleksometrijskom metodom« (rok za primedbe 1. VIII 1971),

br. 2298 — »Hemijska analiza aluminijuma i njegovih legura. Određivanje sadržaja hroma (spektrofotometrijska metoda sa difenilkarbazidom)« (rok za primedbe 1. VIII 1971).

ISO/TC 95 — Kancelarijske mašine

Preporuka ISO:

br. 1731 — »Uređaj za diktiranje. Klasifikacija«

IEC/TC 15 — Izolacioni materijal

Izveštaj potkomiteta 15 C sa sastanka u Kopenhagenu, održanog od 23. do 26. novembra 1970. godine.

IEC/TC 23 — Instalacioni pribor

Cevni navoj za grla sa držačem senila. Upućeno na saglasnost po šestomesečnom pravilu. Rok za glasanje 15. novembar 1971.

IEC/TC 34 — Sijalice i pribor

Predlog preporuke za tranzistorske balaste za fluorescentne lampe. Upućeno na saglasnost po šestomesečnom pravilu. Rok za glasanje je 30. septembar 1971. godine. Predlog preporuke za odredbe trećeg izdanja IEC publikacije 82: Balasti za fluorescentne lampe. Upućeno na saglasnost po šestomesečnom pravilu. Rok za glasanje je 31. oktobar 1971. godine.

IEC/TC 40 — Kondenzatori i otpornici za elektronske uređaje

IEC publikacija 301 (drugo izdanje 1971): Prečnici žičanih izvoda kondenzatora i otpornika, koji se preporučuju. Cena 4,50 šv.fr.

IEC/TC 43 — Električni ventilatori

IEC publikacija 342 (prvo izdanje, 1971): Sigurnosne odredbe za električne ventilatore i regulatore njihovih brzina. Cena: 45 šv. fr.

IEC/TC 46 — Kablovi, žice i talasovodi za telekomunikacione uređaje

IEC publikacija 96-1 (treće izdanje 1971): Kablovi za radio-frekvencije. Prvi deo: Opšti tehnički uslovi i merne metode. Cena 60 šv. fr.

IEC/TC 51 — Feromagnetni materijali

IEC publikacija 329 (prvo izdanje 1971): Magnetna kola od legura gvožđe-silicium sa orijentisanim zrnom, sečena, koja se koriste u elektronskim i telekomunikacionim uređajima. Cena 45 šv. fr.

IEC/TC 55 — Žice za namote

Dopuna publikacije 317: Propisi za posebne tipove žica za namote. Nova tačka 11.2 — Opterećenja za ispitivanja otpornosti prema jednosmernom struganju.

Upućeno na saglasnost po šestomesečnom pravilu. Rok za glasanje 15. oktobar 1971.

IEC/TC 58 — Postupci merenja električkih osobina metala

Postupak merenja otpornosti metala.

Upućeno na saglasnost po šestomesečnom pravilu. Rok za glasanje 31. oktobar 1971.

KALENDAR ZASEDANJA

Kalendar zasedanja tehničkih komiteta, potkomiteta i drugih organa međunarodnih organizacija: Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) i Međunarodne elektrotehničke komisije (IEC).

U ovoj rubrici objavljujemo nova sazvana i planirana zasedanja, prema informacijama iz Biltena ISO, u kome se objavljuju podaci o zasedanjima. Planirana zasedanja označena su znakom*. Datum i mesta ovih zasedanja biće naknadno definitivno određeni.

Zainteresovana preduzeća, organizacije i ustanove, koji žele da na svoj teret pošalju svoje stručnjake na neko od ovih zasedanja, treba da se obrate Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju (Beograd), Cara Uroša br. 54 radi dobijanja potrebnih objašnjenja i uputstava.

Za učešće na zasedanju ISO i IEC potrebno je pismeno ovlašćenje Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, pošto je JZS u tim organizacijama učlanjen u ime naše zemlje.

ISO			
juli			
1—2	Geteborg	ISO/TC104/SC2	Konteneri za transport robe / Dimenzije, tehnički uslovi i ispitivanja. Konteneri za specifičnu namenu serije 1 i 2.
5—7	Torino	ISO/TC107/SC2	Metalne i druge neorganske prevlake / Principi kontrole i koordinacije metoda ispitivanja
5—9	Diseldorf	ISO/TC17/SC4	Čelik / Tehnički obrađeni čelici, legirani čelici i čelici za obradu na automatima.
5—9	London	ISO/TC 42	Fotografija
8—9	Torino	ISO/TC107/SC7	Metalne i druge neorganske prevlake / ispitivanje korozije metalnih prevlaka.
21—23	London	ISO/TC109	Gorači za vazduh i njihov pribor
avgust/septembar			
23—3	Moskva	ISO/TC 65	Manganske rude

septembar				
1—3	Pariz	*ISO/TC108/SC3		Mehanički udari i vibracije / Upotreba i baždanje instrumenata za merenje udara i vibracija
6—10	Beč	ISO/TC 43/SC1		Akustika / Buka
6—10	Pariz	*ISO/TC108/SC1		Mehanički udari i vibracije / Uravnoteženje, uključujući mašine za uravnoteženje.
8—10	Pariz	*ISO/TC108/SC2		Mehanički udari i vibracije / Mere i određivanje mehaničkih udara i vibracija koje se odnose na mašine, drumska vozila i konstrukcije
11—18	Berlin	STACO		Stalni komitet za proučavanje naučnih principa standardizacije
13—17	Beč	ISO/TC43/SC2		Akustika / Akustika u zgradarstvu
14—15	Nemačka	*ISO/TC22/SC9		Automobili / Dinamika vožnje. Ponašanje na putu
14—15	Brisel	ISO/TC67/SC1		Materijal i oprema za industriju nafte i prirodnog gasa / Cevovodi
16	Divon	PLACO		Koordinacioni komitet
16—17	Brisel	ISO/TC67/SC5		Materijal i oprema za industriju
17	Divon	CERTICO		Komitet za certifikate
20—24	Cirih	*ISO/TC72		Tekstilne mašine i pomoćni uređaji
20—21	Cirih	*ISO/TC72/SC2		Tekstilne mašine i pomoćni uređaji / Mašine i uređaji za namotavanje i pripremu materijala za tkanje
20—21	London	*ISO/TC96/SC1		Dizalice i drugi uređaji za dizanje i odgovarajuća oprema za ekskavatore / Postupak konstruisanja
21—22		*ISO/TC95/SC6		Kancelarijske mašine / mašine za obradu pošte i druge specijalne mašine
21—23	London	ISO/TC82/SC2		Rudarstvo / Elementi transportera
22	Cirih	*ISO/TC72/SC3		Tekstilne mašine i pomoćni uređaji / Mašine i uređaji za tkanje
23	Cirih	*ISO/TC72/SC4		Tekstilne mašine i pomoćni uređaji / Mašine i uređaji za bojenje i doradu
23—24	London	*ISO/TC96/SC3		Dizalice i drugi uređaji za dizanje i odgovarajuća oprema za ekskavatore / Izbor kablova
23—24	London	*ISO/TC96/SC4		Dizalice i drugi uređaji za dizanje i odgovarajuća oprema za ekskavatore / Metode ispitivanja
27—28	Ženeva	INFCO		Stalan komitet za proučavanje naučne i tehničke informacije iz oblasti standardizacije
28—29	Štokholm	*ISO/TC22/SC11 *ISO/TC35/SC5 *ISO/TC17/SC10 *ISO/TC20/SC1		Automobili / sigurnosno staklo Boje i lakovi / White spirit Čelik / Čelici za posude pod pritiskom Aero- i kosmonautika / Električne instalacije za letilice
	Nju Port Bič	*ISO/TC20/SC5		Aero- i kosmonautika / Klimatski i radni uslovi za avionsku opremu
		*ISO/TC 58		Boce za gasove
		*ISO/TC 88		Slikovite oznake za upozorenje pri manipulaciji robe
	Švedska	*ISO/TC 110		Vozila unutrašnjeg saobraćaja
	Boston	*ISO/TC 112		Tehnika vakuuma
	Tel Aviv	*ISO/TC122/SC1		Ambalaža / Dimenzije ambalaže
	Francuska	*ISO/TC 123/SC1		Klizna ležišta / Nazivi, definicije i klasifikacija
	Francuska	*ISO/TC123/SC3		Klizna ležišta / Dimenzije i tolerancije
septembar / oktobar		*ISO/TC95/SC12 *ISO/TC 128 *ISO/TC134/SC2		Kancelarijske mašine / Trake i kalemi Cevi i fitinzi od stakla Veštačka đubriva / Uzimanje uzoraka
oktobar				
4—8	Vašington	*ISO/TC 92		Ispitivanje protivpožarne otpornosti građevinskog materijala
4—8	London	*ISO/TC95/SC14		Kancelarijske mašine / Tastatura
6—8	Berlin	*ISO/TC94/SC11		Lična zaštitna sredstva. Zaštitna odeća i oprema / Zaštitni šlemovi.
7—16	Varna	*ISO/TC 34		Poljoprivredni prehrambeni proizvodi
11—14	Njuton	ISO/TC 38/SC 1		Tekstil / Ispitivanje postojanosti obojenja
11—15	Varna	*ISO/TC34/SC5		Poljoprivredni prehrambeni proizvodi / Mleko i mlačni proizvodi
11—15	Boston/Chapel Hill	*ISO/TC38/SC11		Tekstil / Ispitivanje postojanosti obojenja

13—15	Varna	*ISO/TC34/SC4	Poljoprivredni prehrambeni proizvodi / Žitarice i mahunjače
15—16	Njuton	*ISO/TC38/SC2	Tekstil / Skupljanje tkanina pri pranju
18—22	Holandija	*ISO/TC10/SC3	Crteži (Opšti principi) Grafički simboli za instrumente
25	London	*ISO/TC35/SC2	Boje i lakovi / Opšte metode ispitivanja pigmenta i punioca
26	London	*ISO/TC35/SC10	Boje i lakovi / Metoda ispitivanja veziva za boje
26—27	Pariz	*ISO/TC116/SC4	Aparati za grejanje prostorija / Aparati bez sagorevanja
27	London	*ISO/TC35/SC1	Boje i lakovi / Terminologija
27	London	*ISO/TC 35/SC4	Boje i lakovi / Titandioksid
27—28	London	*ISO/TC35/SC9	Boje i lakovi / Opšte metode ispitivanja boja i lakova
29	London	*ISO/TC 35	Boje i lakovi
		*ISO/TC 4	Kotrljajni ležaji
		*ISO/TC4/SC3	Kotrljajni ležaji / Ležaji za vazduhoplove
		*ISO/TC4/SC4	Kotrljajni ležaji / Tolerancije
		*ISO/TC4/SC5	Kotrljajni ležaji / Igličasti ležaji
		*ISO/TC4/SC6	Kotrljajni ležaji / Ležaji sa loptastim omotačem i širokim unutrašnjim prstenom
oktobar			
	Cirih	*ISO/TC5/SC1	Cevi i fitinzi / Gasne i druge čelične cevi
	Milano	*ISO/TC38	Tekstil / Užarija i proizvodi od užadi i kanapa
	Filadelfija	*ISO/TC45	Guma
	Izrael	*ISO/TC 77	Azbest-cementni proizvodi
		*ISO/TC97/SC8	Računske mašine i obrada informacija / Numeričko upravljanje mašinama
		*ISO/TC 101	Transporteri i elevatori
		*ISO/TC 113	Merenje protoka tečnosti u otvorenim kanalima
	Južna Afrika	*ISO/TC 133	Mere odeće
		*ISO/TC 136	Nameštaj
Jesen			
		*ISO/TC 28	Nafta i proizvodi nafte
		*ISO/TC44/SC3	Varenje / Materijal za dodavanje i elektrode
		*ISO/TC44/SC 9	Varenje / Sigurnosno staklo
		*ISO/TC79/SC4	Laki metali i njihove legure / Blokovi od čistog aluminijuma
		*ISO/TC95/SC4	Kancelarijske mašine / Mašine za umnožavanje i reprodukciju
		*ISO/TC95/SC7	Kancelarijske mašine / Terminologija, klasifikacija i označavanje (identifikacija)
		*ISO/TC97/SC5	Računske mašine i obrada informacija / Programski jezici
	Engleska	*ISO/TC131/SC8	Hidraulični sistemi i njihovi organi / Ispitivanje delova
novembar			
16—17	Pariz	*ISO/TC59/SC7	Zgradarstvo / Oprema i održavanje zgrada
17—19	Beč	*ISO/TC 91	Površinski aktivna sredstva
24—25	Njujork	*ISO/TC 20	Aero- i kosmonautika
		*ISO/TC 33	Vatrostalni materijal
		*ISO/TC119/SC3	Materijali i proizvodi metalurgije praha / Metoda uzimanja uzoraka i ispitivanja proizvoda od sintezovanog metala (izuzev od tvrdih metala)
decembar			
		*ISO/TC 51	Paleta za prevoz i manipulaciju jednoobraznih tereta
		*ISO/TC110/SC1	Vozila unutrašnjeg transporta / Opšta terminologija
IEC			
septembar			
II polovina	Bukurešt	*TC 45	Električni merni instrumenti u vezi sa jonizujućim zračenjima
„	Bukurešt	*SC 45A	Instrumenti za reaktore
„	Bukurešt	*SC 45B	Instrumenti za radio-zaštitu
septembar / oktobar			
28—1	Varšava	TC 27	Električno merenje

oktobar			
I polovina	Zagreb	*SC 2F	Dimenzije ugljenih dirki
„	Beč	*TC 15	Izolacioni materijal
„	Beč	*SC 15A	Kratkotrajna ispitivanja
„	Beč	*SC 15B	Ispitivanja veka trajanja
„	Beč	*SC 15C	Specifikacije
„	Zagreb	*TC 16	Označavanje krajeva namotaja i druge oznake za raspoznavanje
II polovina	Oslo	*TC 18	Brodске električne instalacije
„	Oslo	*SC 18A	Kablovi i kablovske instalacije
„	Oslo	*SC 18B	Upravljanje i instrumentacija
„	—	*TC 65	Električna oprema za regulaciju i automatizaciju
oktobar ili novembar	—	*TC 28	Koordinaciona izolacija
novembar			
II polovina	Pariz	*TC 20	Električni kablovi
„	Pariz	*SC 20A	Kablovi sa papirnom izolacijom
„	Pariz	*TC 26	Električno zavarivanje
„	Pariz	*SC 46D	Konektori za kablove za radiofrekvencije
18—20	Pariz	SC 17C	Visokonaponski aparati u metalnom oklopu
16—19	Pariz	TC 71	Električna oprema rudnika sa površinskom eksploatacijom
22—26	Pariz	TC 49	Piero-električni kristali i pribor
Jesen			
	Kopenhagen	*TC 36	Izolatori
	Kopenhagen	*SC 36B	Tučak i gnezdo za viseće izolatore
	Kopenhagen	*SC 36C	Izolatori za podstanice

Izdavač: Jugoslovenski zavod za standardizaciju — Cara Uroša 54 — Beograd, telefon broj 634-322.
Odgovorni urednik: Slavoljub Vitorović, dipl. inž.

Cena pojedinom primerku din. 10. — Godišnja pretplata din. 80. — Pretplatu slati neposredno na adresu prodavnice Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, Beograd, ul. Kneza Miloša br. 16, pošt. fah br. 933 ili na žiro-račun br. 608-637-320-10

Štampa: Beogradski izdavačko-grafički zavod — Beograd

41

428/1971

700018604,7

COBISS

